

(1.) Tantárgy neve: Csoportos szakterületi gyakorlat (hospitálás, mikrotanítás)	Kreditértéke: 4
A tantárgy besorolása: <u>kötelező</u>	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”: 100% gyakorlat	
<p>A tanóra típusa: <u>gyakorlat</u> és óraszám: 56 óra az adott félévben, <i>levelező képzésben: 40 óra</i></p> <p>A gyakorlat célja: a képzési és kimeneti követelmények szerinti tanári kompetenciák (8 tanári kompetencia) kialakítása, elmélyítése. A gyakorlat fókuszában a tanári tevékenységek tudatos részelemekre bontása, összekapcsolása, reflexiója és többféleképpen támogatott kipróbálása áll.</p> <p>A tanári kompetenciák kialakításában alkalmazandó további (sajátos) módok, jellemzők:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az egészségügyi szakterülethez kapcsolódó tantárgyi órák megfigyelése. • A megfigyelt tanórák elemzése, tovább gondolása, és szakmai visszajelzés megalkotása. • A 8 tanári kompetenciát követő önfejlesztés támogatása, szakdolgozati portfólió-dokumentumok elkészítési lehetőségével. • 10 óra hospitálási tevékenység: az egészségügyi szakterülethez kapcsolódó hat (6) és nem kapcsolódó négy (4) tanórán. • 5 tanórán mikrotanítás hallgatótársakkal, vagy a gyakorlatvezető tanárral való kooperációban. 	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb): gyakorlati jegy	
A gyakorlat során az alábbi produktumok elkészítése elvárt:	
<p>Pedagógiai napló vezetése (hospitálási napló, reflektív napló készítése)</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>hospitálási napló:</i> a hospitált szakmai és nem szakmai órák hospitálási jegyzőkönyveit tartalmazza, kiegészítve a hallgató saját meglátásaival, benyomásaival, szakmai elemzéseivel, illetve szakirodalmi megjegyzésekkel. • <i>reflektív napló:</i> a saját tanításról készült reflexiókat, azok elemzését, valamint azok dokumentációját tartalmazza. Tartalmazza a tanítási tevékenység elemzését, a tanulócsoporthal való kapcsolat kialakításának tapasztalatait, a sikeres tapasztalatokat - s azok okait, a nehéz helyzetekben szerzett tapasztalatokat és azok elemzését pl. a tervezés, módszer és az adott tanulócsoporthoz illeszkedésének kérdéseit, a tanári szerep nehézségeit, az irányítás dilemmáit, a fegyelmezés kérdéseit, kommunikációs nehézségeket. Az oktatási módszerek gyakorlati alkalmazásában és a taneszközök megismerésében szerzett tapasztalatokat. 	
<i>Páros és csoportos mikrotanítás esetén a tanóra óraterve, az óra szakaszainak felosztásával, a hallgató által vezetett óraszakasz jelölésével.</i>	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 2.	
<p>Előtanulmányi feltételek (<i>ha vannak</i>): - Párhuzamos feltétel: Egészségügyi szakmódszertan I., Egészségügyi szakmódszertan I. gyakorlat</p> <p>Bemeneti elvárások: A hallgatói legyen tisztában:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a pedagógiai alapfogalmakkal, • az óramegfigyelési szempontokkal, • a hospitálási napló felépítésével, • a tanóra típusaival, a tanóra felépítésével, • a tananyag szaktudomány szerinti tartalmával, • a tanári kérdések típusaival, a szakmai tárgyak szaknyelvi terminológiájával, 	

- az adott intézménytípus jellegzetességeivel,
- a köznevelés és a szakképzés tartalmi szabályozóival.

Tantárgy-leírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása

A gyakorlat tartalma és tevékenységei

I. Megismerés

- ismerkedés a gyakorlat helyszínéül szolgáló *iskola sajátosságaival, működési kereteivel*
- ismerkedés *az adott szakterülethez tartozó tanári munka sajátosságaival, az ehhez kapcsolódó iskolai egységekkel* (pl. a szakmai munkaközösség tevékenységével)
- ismerkedés *a tanulócsoportokkal és munkájukkal* (sajátosságaik, tevékenységeik)
- ismerkedés *az osztályfőnöki munkával*
- tapasztalatokat szereznek *a szakképző intézmények extrakurrikuláris tevékenységeiben*

II. Az egyéni tanulási/fejlődési út azonosítása

- a gyakorlat kezdetén *a hallgató önértékelése* a különböző tanári kompetenciák terén, az erősségek és fejlesztendő területek meghatározása
- fejlesztési *terv megfogalmazása* a hiányok pótlására vagy korrigálására a vezetőtanárral közösen

III. Felkészülés a tanításra

- *hospitálás*: a vezetőtanár és szakmai tárgyakat tanító tanárok által tartott *szakmai órák megfigyelése* (lehet csoportosan és párban is, 6 óra)
- *hospitálás más szakos órán, osztályfőnöki órán* (4 óra)
- hospitálás során tapasztalatokat szereznek *különleges bánásmódot igénylő tanulókkal való foglalkozásokon*

A vezetőtanár irányítása alapján, a tanórákon az alábbi szempontok közül elsődlegesen az az alapozó pedagógiai – pszichológiai tárgyak és az Egészségügyi szakmódszertan I. tárgyak alapján tanult szempontokra fókuszálva figyelik meg a tanítási-tanulási folyamatot:

- *a tanóra felépítése,*
- *a tananyag szakmai részletessége, struktúrája,*
- módszerek, munkaformák (Egészségügyi szakmódszertan II, 3. szemeszter)
- *a tanulói tevékenységek,*
- *tanári tevékenységek, tanári kérdéskultúra,*
- *IKT eszközök alkalmazása,*
- *a motiválás eszközei,*
- *a differenciálás eszközei,*
- az értékelés módszerei, (Egészségügyi szakmódszertan II, 3. szemeszter)
- *a tanulás támogatásának módszerei.*

- *téma- és óratervezés*: a mikrotanításhoz igazodva párban vagy csoportban történik
- *a szakmai tárgyakhoz kapcsolódó taneszközök és IKT megismerése*

IV. Tanítási tevékenység megvalósítása, a tanulás támogatása és értékelése

- tanítás: *mikrotanítás keretében* csoportban, vagy párban (5 óra)
- értékelés: *reflexió* a párban/csoportban tartott órákról, a mikrotanítás vezetőtanári értékelése, valamint a vezetőtanári támogatás értékelése
- *óramegbeszélések*: magukba foglalják az órákra való közös felkészülést, a téma és óratervezést, valamint a hospitált és mikrotanítás keretében tartott órák elemzését és értékelését. A hallgatók a megfigyelt tanórákat továbbgondolják, annak alternatív megvalósítására tesznek javaslatot.

A gyakorlat részét képezik otthoni egyéni feladatok a Szakmódszertan kurzushoz kapcsolódóan is:

- az egészségügyi ágazati képzések programterveinek és KKK-inak a tanulmányozása,
- a gyakorlat során felhasznált nyomtatott és elektronikus tankönyvek áttekintése.

A gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmény értékelési módszerei

A gyakorlati jegyet a vezetőtanár adja a mikrotanítás, a Pedagógiai napló, valamint az óramegbeszéléseken nyújtott hallgatói teljesítmény alapján. Az értékelést szolgáló megfigyeléseit az Értékelés csoportos szakterületi gyakorlathoz c. dokumentumban pontozza, és az összpontszám, illetve a hallgató fejlődése szempontjából lényegesnek ítélt és az értékelőlapon szövegesen rögzített megfigyelései alapján képezi és rögzíti az ötfokozatú gyakorlati jegyet.

A **2-5** legfontosabb *kötelező*, illetve *ajánlott irodalom* (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, esetleg oldalak), ISBN)

- **Kötelező irodalom**
- Falus Iván (2004): A megfigyelés. In. Falus, I. (szerk.): Bevezetés a pedagógiai kutatás módszereibe. Budapest: Műszaki Könyvkiadó, 125-170.
- Betlehem József (szerk.) (2015): Egészségügyi szakmodszertan. Digitális tananyag. Készült a TÁMOP-4.1.2.B.2-13/1-2013-0002 „A műszaki és humán szakterület szakmai pedagógusképzésének és képzők hálózatának fejlesztése” című projekt keretében. http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412b2/2013-0002_egeszsegugyi_szakmodszertan/adatok.html
- **Az intézmények működését szabályozó jogszabályok és dokumentumok:** szakképzési törvény, felnőttképzési törvény, programtantervek, KKK-k, nevelési program

Ajánlott irodalom

- Bárdossy Ildikó - Dudás Margit - Pethőné Nagy Csilla – Priskinné Rizner Erika: A kritikai gondolkodás fejlesztése, PTE, 2022.
- 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet 2. melléklet: A TANÁRI FELKÉSZÍTÉS KÖVETELMÉNYEI, 4. melléklet – a szakmai tanárszakok képzési és kimeneti követelményei (<http://net.jogtar.hu>)

jellege: összefüggő/több részben szervezhető: **összefüggő**

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (*tudás, képesség* stb.)a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

1. A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesítése területén

Tudás: Ismeri a szaktárgyak által közvetített fogalmak és rendszerek kialakulásának folyamatát, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait, valamint a tanulók fogalomrendszerének fejlesztésében játszott szerepét.
Képesség: A szakképzett tanár a gyermek személyiségfejlődésére vonatkozó elméleti tudása felhasználásával képes a megtapasztalt pedagógiai gyakorlatot, az iskola mindennapi valóságát elemezni.
Attitűd: Nyitott a személyiségfejlesztés változatos módszereinek folyamatos elsajátítására.

2. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése területén

Tudás: Alapvető ismeretekkel rendelkezik a különböző tanulási környezetben megvalósuló szocializációs folyamatokról.
Képesség: Mind a szaktárgyi oktatás keretében, mind a szabadidős tevékenységek során felismeri az együttműködést segítő, motiváló módszereket.
Attitűd: Nyitott a különböző tanulási környezetekben megvalósuló szocializációs, támogató folyamatok lehetőségeinek megismerésére, elfogadja és érti azok működését.

3. A szakmodszertani és a szaktárgyi tudás területén

Tudás: Ismeri az adott szakterület társadalomban betöltött szerepét, a szaktárgyak tanításának céljait, feladatait.
Képesség: Saját tanítási területén mind szóban, mind írásban képes árnyaltan kifejezni magát.

Attitűd: Reálisan ítéli meg a szaktárgyak oktatásban betöltött szerepét.

4. A pedagógiai folyamat tervezése területén

Tudás: Ismeri a pedagógiai tevékenységet meghatározó dokumentumokat, a Nemzeti alaptantervet és a kerettanterveket, átlátja ezeknek az oktatás tartalmi szabályozásában betöltött szerepét.

Képesség: Képes a szaktárgya tanulása-tanítása során felhasználható nyomtatott és digitális tankönyveket, taneszközöket, egyéb tanulási forrásokat elemezni

Attitűd: Fontosnak tartja az alapos felkészülést, tervezést és a rugalmas megvalósítást.

5. A tanulás támogatása, szervezése és irányítása területén

Tudás: Ismeri az általános pedagógiai-pszichológiai képzésben tanult módszerek, eljárások szaktárgyi alkalmazásának speciális szempontjait, lehetőségeit.

Képesség: Képes a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére

Attitűd: Fontosnak tartja a tanulókkal való együttműködés, társas-megértés megvalósítását a tanulási folyamat hatékonyságának érdekében.

6. A pedagógiai folyamatok és a tanulók értékelése területén

Tudás: Tisztában van az alapvető értékelési és mérésmethodikai szabályokkal, összefüggésekkel.

Képesség: Képes az értékelés különböző céljainak és szintjeinek megfelelő értékelési formák, módszerek meghatározására, tisztában van a korrekt értékelés hatásával és jelentőségével.

Attitűd: Elkötelezett a tanulást támogató értékelés mellett.

7. A kommunikáció, a szakmai együttműködés és a pályaidentitás területén

Tudás: A szakképzett tanár ismeri az oktatás-nevelést segítő kommunikáció sajátosságait.

Képesség: Képes pedagógiai tapasztalatai és nézetei reflektív és mérlegelő értelmezésére, elemzésére, értékelésére.

Attitűd: Figyelemmel kíséri saját tevékenységének másokra gyakorolt hatását, s reflektív módon törekszik tevékenységének javítására, szakmai felkészültségének folyamatos fejlesztésére.

Az iskolai gyakorlat helyszíne: Egészségügyi szakképzést folytató intézmények, a PTE ilyen irányú partnerintézményei

A kari tanárképzési koordinátor beosztása alapján.

Az iskolai gyakorlatot támogató szolgáltatások szervezettsége, gyakorlatvezetők biztosítása, ellenőrzése

A szakmai gyakorlat során szükséges biztosítani, hogy a hallgató olyan egészségügyi szakképző intézményben teljesítse a gyakorlatát, ahol a megfigyelt órákon, illetve a mikrotanítások alkalmával a vezetőtanár tanári szakképesítéssel (lehetőség szerint Egészségügyi tanár szakképesítéssel), és minimum 5 év tanítási gyakorlattal rendelkezik.

A dokumentumot készítette: Dr. habil. Deutsch Krisztina egyetemi docens, mesterképzési szakfelelős

Pécs, 2024. 01. 12.